

Hoe hielden ons voorouders hun ijsje koel?

Vlaams-Brabant restaureert ijskelders tot overwinterplaats voor vleermuizen

Ilse VAN HALST

Je denkt er niet bij na als je een maaltijd opdiept uit het diepvriesvak, maar tot voor kort beschikten mensen gewoon niet over een koelkast of een diepvriezer. Hoe bewaarden ze dan hun voedsel? Hoe hielden ze drankjes of ijsjes koel? In ijskelders.

Die kelders boden van het einde van de achttiende tot in de twintigste eeuw uitkomst. Na de

Tweede Wereldoorlog geraakten ze in onbruik. In ons land zijn er zo'n vijfhonderd bewaard. Vele verkeren in slechte staat. De provincie Vlaams-Brabant dacht wel na en wil de verhalen van dat vergeten erfgoed bewaren.

In ijskelders bewaarden mensen natuurlijk ijs. Die kelders bevonden zich op kasteeldomeinen, maar ook in stads- en privéwoningen. Het zijn (half)onder-

grondse constructies, bedekt met een overwelling waarop vaak bomen worden aangeplant voor de nodige schaduw.

Het ijs werd uit bevroren grachten of vijvers gehakt. Met een extra laag stro kon het tot twee jaar lang worden bewaard. Dat ijs werd gebruikt om levensmiddelen te koelen en bewaren. Aanvankelijk werd in ijskelders dan ook geen voedsel bewaard.

Vandaag vind je daar trouwens geen ijs meer, wel vleermuizen. Voor hen zijn de koele en vochtige kelders een ideaal winterhotel. In Vlaams-Brabant werkt de provincie daarom bewust samen met de Regionale Landschappen om de vleermuizen 's winters een nieuwe thuis te geven en op die manier in één klap dat vergeten patrimonium te restaureren en te bewaren.

COOL! Van ijsberg tot winterhotel. Ijskelders in Vlaams-Brabant kunt u bestellen via 016 26 74 79 of erfgoed@vlaamsbrabant.be (1,5 euro verzendingskosten) of downloaden van de website www.vlaamsbrabant.be, waar u in het zoekvak „ijskelder” typt en vervolgens de titel aanklikt. De ijskelders worden opengesteld bij bijzondere gelegenheden en na toestemming van de eigenaar.

Wijn onder de kerktoren

Het kleine Wezemaal promoot de Hagelandse wijn en werkt nauw samen met eigen wijnbouwers van de Steenen Muur

Luk VANMAERCKE

De gemeente Rotselaar, in het Hageland nabij Leuven, is vooral bekend dankzij het muziekfestival *Rock Werchter*. De kleinste deelgemeente, Wezemaal, beschikt over een minder bekende, maar fijne attractie: het Bezoekerscentrum van de Hagelandse Wijn. Daar leert u hoe wijn wordt gemaakt en kunt u met een gids een wijngaard bezoeken.

Het voormalige gemeentehuis van Wezemaal is een opmerkelijk gebouw, pal in het centrum, onder de robuuste kerktoren. Daar huist tegenwoordig het bezoekerscentrum. Lokale vrijwilligers ontvangen er toevallige passanten of groepen die vooraf een bezoek boeken. Jos Geleyns is een van hen. „Het centrum werd een vijftiental jaren geleden opgericht om de aandacht te vestigen op de Hagelandse wijn en om de lokale wijnbouwers te ondersteunen”, vertelt hij. „In de kelder zit het proeflokaal van vzw Steenen Muur, een wijngilde die de wijnbouw in Wezemaal opnieuw op de kaart zette.” Het proeflokaal is ook toegankelijk voor groepen, maar enkel na afspraak.

Geleyns wijst op een stuk steen dat aan de muur werd bevestigd. „Dat is onze fameuze ijzerzandsteen, die mee het karakter van

de wijn bepaalt. Vijftien miljoen jaar geleden lag hier de Diestiaanzee, die bij het terugtrekken zandbanken achterliet. Dat zijn nu de heuvels die ons landschap kenmerken. Op één ervan, de Wijngaardberg, wordt de Wezemaalse wijn verbouwd.”

Annie Wouters, van de dienst cultuur en toerisme, neemt ons mee naar het zaaltje op de eerste verdieping, waar een film wordt vertoond over de Hagelandse wijnbouw. Die toont ons het ambachtelijke werk van wijnmakers uit de wijde omgeving. De meesten van hen zijn amateurs, maar ze sparen kosten noch moeite voor hun grote passie.

„Onze fameuze ijzerzandsteen bepaalt mee het karakter van de wijn”

Overall hangen leerrijke opschriften. Zo lezen we dat Belgen jaarlijks gemiddeld veertig liter wijn drinken en dat vrouwen doorgaans betere proevers zijn dan mannen. We leren ook dat het Hageland een van de meest noordelijke wijnstreken ter wereld is. De gemiddelde jaartemperatuur van elf graden is net warm genoeg voor wijnbouw. De meeste

druivenrassen hier zijn trouwens goed bestand tegen ons koele en vochtige klimaat.

Kunnen we ook proeven? „Natuurlijk,” zegt Jos Geleyns, „de flessen staan al klaar.” We proeven witte wijnen van het domein Ten Gaerde uit Begijnendijk en van de plaatselijke wijnmakers in Wezemaal. De gebruikte druiven zijn respectievelijk Solaris en Bacchus, twee Duitse creaties, het product van talrijke kruisingen. Beide wijnen zijn aromatisch en fruitig, met een tikje restzoet en een lange afdronk. Toegankelijk en aangenaam, dat is hier onmiskenbaar de stijl.

Idealiter komt u hierheen met een groepje van een vijftiental personen. Dan wordt u deskundig rondgeleid in het centrum, volgt u de gids in de wijngaard en proeft u in de kelder van de Steenen Muur het product van de noeste arbeid en veel liefde. Vergeet niet vooraf te reserveren. Ruimere arrangementen in de streek zijn ook mogelijk, inclusief overnachting in plaatselijke B&B's.

Meer info op www.rotselaar.be (klik eerst op *Toerisme* en vervolgens op *Bezoekerscentrum van de Hagelandse Wijn*) en op www.steenenmuur.be. Telefoneren kan ook via 016 61 64 40.



Vrijwilligers geven toelichting en laten u proeven van de Hagelandse wijn. © Luk Vanmaercke

Advertentie





VERKRIJGBAAR IN DE APOTHEEK

GEZIEN OP TELEVISIE

HALLUX VALGUS

CORRIGERENDE ORTHESE VOOR OVERDAG



ZONDER ORTHESE

22°

MET ORTHESE

8°

De orthese voor overdag corrigeert en beperkt de ontwikkeling van de hallux valgus en verlicht tegelijkertijd gewrichtspijn. De orthese past zich aan alle soorten schoenen aan en beïnvloedt de factoren die tijdens het stappen de vervorming bespoedigen. De gepatenteerde EPITHELIUMFLEX® siliconepees helpt de grote teen terug recht en absorbeert de pijn die door wrijving tegen de knobbel wordt veroorzaakt.

1 Orthese voor OVERDAG
S: 2953-909 M: 2953-917 L: 2953-925

Aanbevolen prijs
33,95 €

Maten: zie tabel onderaan.

ORTHESE VOOR OVERDAG + 'S NACHTS = MAXIMALE DOELTREFFENDHEID

CORRIGERENDE ORTHESE VOOR 'S NACHTS

Als u 's nachts last heeft van uw hallux valgus, dan bevelen wij u de correctieve nachtorthese aan. Deze orthese zit comfortabel, ontspant uw grote teen, verlicht gewrichtspijn en neemt contactpijn weg (lakens, matras). Met deze THERMOPLAST versteving, die zich makkelijk aan de voet aanpast, heeft u een orthese op maat.

1 Orthese voor 's NACHTS
S: 3406-527 M: 3406-535 L: 3406-519

Aanbevolen prijs
39,95 €

Maten: zie tabel onderaan.

NIEUW

Uw maat kiezen? Meet de omtrek van uw voet. Zie tekening. Indien u twijfelt tussen twee maten, kies dan de kleinste maat.

S	20 ≤ O ≤ 21,5 cm
M	21,5 < O ≤ 23 cm
L	23 < O ≤ 24,5 cm

Vraag raad aan uw apotheker

patchpharma Avenue Reine Astrid 1 - 1440 Wauthier-Braine (Woutersbrakel)
T: +32 (0) 2 367 88 76 - F: +32 (0) 2 367 88 69 - info@patchpharma.com

Lees aandachtig de bijsluiter. Deze medische hulpmiddelen zijn gezondheidsproducten die onderworpen zijn aan de Europese wetgeving en het CE-label dragen.
Fabrikant: MILLET INNOVATION- ZA Champgrand
BP 64 - 26270 Lorient-sur-Drôme - FRANKRIJK

www.epitact.be